

DE DEENSCHÉ ZEEMONNIK.

DOOR

Dr. D. LUBACH.

Er is geen twijfel aan, of vele der mythische verhalen, die het begin uitmaken van elke volksgeschiedenis, zijn als 't ware incrustaties, die zich hebben vastgezet om een kern, zij het dan ook een zeer kleine kern, van waarheid. Van eene gebeurtenis, die in lang vervlogen eeuwen den tijdgenoot trof, ging bij overlevering het verhaal van mond tot mond tot latere geslachten over, maar telkens gewijzigd en vermeerderd door de persoonlijke opvatting van iederen verhalen en door de sieraden, die hij, om meer aandacht en belangstelling te wekken, bij zijn verhaal meende te moeten voegen. En zoo vormde zich eene mythe, die vroeger of later een vastere vorm aannam, toen men gewoon werd de daden en lotgevallen der vaderen in gebonden stijl voortedragen. Maar zoo berusten waarschijnlijk ook vele sagen omtrent fabelachtige dieren op werkelijke waarnemingen, al is het ook dat men er de kleine kern van waarheid niet meer in kan ontdekken. Oppervlakkige, reeds van meet af aan bevooroordeelde, te weinig kalme en daardoor bedriegelijke waarneming, of wel verkeerde opvatting en duiding van op zich zelf vertrouwbare berichten, kunnen het geloof aan zulke fabelachtige wezens het aanzijn hebben geschonken. Wanneer HERODOTUS verhaalt te hebben vernomen, maar niet te kunnen gelooven, dat ten noordoosten van de Zwarte zee niet alleen menschen met kale hoofden woonden, maar verderop anderen, die bokspooten hadden, dan is het lang niet onwaarschijnlijk dat met de

eersten bedoeld zijn zekere stammen, die nog heden hun hoofd kaal scheren, en met de anderen de Ostjaken, die hunne beenen met geitenvellen bekleeden, — te minder onwaarschijnlijk, naarmate andere berichten, door den “Vader der geschiedenis” over die streken medegedeeld, nog heden ten dage blijken alleszins juist te zijn.

Onder allerlei sagen van fabelachtige dieren is die van de Sirenen of Zeemeerminnen algemeen bekend. Hoe men gekomen is tot het geloof aan die wezens, is onzeker; zeker evenwel is het dat die sage niet is ontstaan doordien zeelieden soms de zich uit het water verheffende Zeekoe (*Manatus*) of Doejong (*Halicore*, dat is *Zeemeisje*) voor eene vrouw met een vischstaart aanzagen, gelijk ik ergens gelezen heb. Want dan zou die sage eerst na de ontdekking van Amerika of na het bevaren der Moluksche zee door Europeesche zeevaarders hebben kunnen ontstaan, — en zij is zeer veel ouder. Ook kan dat geloof geen grond hebben in eene herinnering aan de Nereiden, de bevallige omgeving van den wagen des zeegods POSEIDON, — want de Ouden kenden Sirenen behalve de Nereiden. Wel kan daarentegen de zucht om den oceaan te bevolken met dergelijke wezens als op het land wonen, tot het ontstaan van de meerminnen-sage het hare hebben toegebracht; ik herinner mij in mijne jeugd meermalen, — natuurlijk niet door natuurkenners, — te hebben hooren verzekeren dat van alle diertypen, die op het droge leven, in de zee equivalenten worden aangetroffen. Zoo zijn er immers zeepaarden, zeekoeien, zeehonden, zeeleeuwen en wat niet al meer! En waarom dan ook geen zeemenschen?

Dagteekent het geloof aan zeemeerminnen reeds van overouden tijd, het heeft zich tot in later en betrekkelijk zeer laten tijd staande gehouden. Om niet te spreken van de meermin, die in 1403, volgens de verhalen der kronieken, in het Purmermeer werd gevangen, naar Edam werd gebracht en eerst vele jaren daarna te Haarlem overleed, — zoo deelde nog in 1754 de zendeling L. RENARD in zijn dat jaar te Amsterdam uitgegeven werk: *Poissons, Ecrevisses et Crabes des isles Molucques* eene afbeelding mede van een in de Moluksche zee gevangen kleine zeemeermin.

Maar indien er zeemeerminnen, vrouwelijke zeemenschen waren, waarom dan ook geen mannelijke? Men kende toch geen diersoort, die geheel alleen door vrouwelijke individuen vertegenwoordigd werd. En inderdaad, ook aan het bestaan van mannelijke zeemenschen twij-

felde men niet; men noemde die zelfs wel "zeemeermannen"; in de verhalen kwamen ze echter zelden voor en bleven de zeemeerminnen steeds op den voorgrond staan. Echter ving men wel eens zulk een wezen, en een van de weinige verhalen van zulk een vangst is inderdaad belangrijk, in de eerste plaats omdat het berust op een werkelijk waargenomene en goed geconstateerde gebeurtenis, en in de tweede plaats omdat het gelukt is die gebeurtenis min of meer bevredigend op te helderen.

Ik bedoel het verhaal van den zogenaamden *zeemonnik*, die in de 16e eeuw op de Deensche kust is gevangen.

Fig. 1.

De Zeemonnik, volgens BELON.

Het is natuurlijk dat wij om berichten daaromtrent ons eerst tot de Denen wenden. En zoo vindt men dan ook in VEDEL's Kronijk der gebeurtenissen onder CHRISTIAAN III en FREDERIK II op het jaar 1545 aangeteekend: "Een wonderbare visch in monniksgedaante gevangen in de Sond; hij was vier ellen lang." VEDEL nu schreef in 1580 of daaromtrent, en daar, gelijk wij later zullen zien, die "wonderbare visch" in en buiten Denemarken veel opzien verwekt had, zoo kan hij gemakkelijk menschen hebben gesproken, die zich het zeemonster nog herinnerden.

Uitvoeriger spreken daarover ARILD HWITFELD in zijne in 1595 uitgegeven kronijk, en STEPHANIUS in zijn vervolg op de kronijk van NIKOLAAS KRAG. Uit de berichten dezer beide schrijvers te samengenomen blijkt, dat in 1550 (dus niet in 1545) zekere visschers een verwonderlijk dier in hunne netten vingen en op het strand brachten, waar het toen door een groot aantal menschen bezichtigd werd, terwijl men het later te Kopenhagen tot den Koning bracht, die het liet begraven, om geen stof te geven tot aanstootelijke praatjes. Die wonderbare vangst toch had plaats niet zeer lang na de Deensche kerkhervorming, — het dier geleek op een monnik, — en men weet hoe in die tijden ongewone verschijnselen bij eene bijgeloo-

vige menigte al spoedig golden als “teekenen”, gelijk men ze noemde. — Het dier had overigens een naar dat van een mensch gelijkend hoofd met kalen schedel, omgeven van een monnikskrans, een kring van haren namelijk, die bij de tonsuur gespaard wordt. Volgens HVITFELD had het kleederen van schubben als een monnikspij, — volgens STEPHANIUS waren alleen de als afgeknotte onderste ledematen met schubben bedekt.

Een later bericht vinden wij in de geschiedenis van het Deensche Rijk door den beroemden HOLBERG. Deze stelt de gebeurtenis in December 1549 en verhaalt die aldus: “Terzelfder tijd werd in den Oeresund, niet ver van Malmö, een visch van ongehoorde grootte en eigenaardige gedaante gevangen; want hij had een hoofd als van een mensch, en op den schedel een krans als een monnikenkrans. Zijne kleederen van schubben waren gevormd als een monniksmantel, zoodat men zou kunnen gelooven, dat de monniken, die sedert de reformatie niet meer hunne rekening op het land vonden, in de zee bij de haringen het burgerrecht gekocht hadden. Het verwonderlijkste is dat onze scribenten geen overwegingen over dezen visch maken, daar zij toch uit veel geringer zaken waarzeggingen en voorbeduidselen weten te trekken. De Koning liet den visch te Kopenhagen begraven en zond eene teekening er van naar Spanje aan Keizer KAREL V.”

Men zou nu meenen dat de berichten, die men over dit dier vindt bij andere dan Deensche schrijvers, uit die laatste geput zouden moeten zijn. Dat is echter niet het geval. Terwijl de oudste Deensche schrijver, die er van spreekt, in 1580, dus bijna veertig jaren na de gebeurtenis zelve schreef, hebben wij buitenlandsche beschrijvingen van hetzelfde zeegedrocht, die in 1554, 1555 en 1557 uitgegeven zijn, en wel van de drie grootste ichthyologen van hun tijd, namelijk van RONDELET, BELON en CONRAD GESNER.

RONDELET, hoogloeraar in de geneeskunde te Montpellier, zegt doaromtrent in zijn groot werk over de visschen ¹ het volgende: “Tot de zeemonsters reken ik ook dat dier, dat in onzen tijd in Noorwegen in zee werd gevangen en aan hetwelk allen die het zagen dadelijk den naam van Zeemonnik gaven. Het scheen menschelijke gelaatstrekken te bezitten, maar met grove en ruwe omtrekken; de schouders waren, evenals bij onze monniken, met een kap bedekt. In plaats van armen

¹ *De piscibus marinis*. Lugd. 1554 fo.

had het twee lange vinnen. Het onderste gedeelte liep in een breedden staart uit; het middenste gedeelte was breeder en had de gedaante van een wapenrok. De bijgevoegde afbeelding werd mij geschonken door de doorluchtige Koningin MARGARETHA van Navarre ; zij had deze afbeelding gekregen van een edelman, die eene dergelijke overbracht aan Keizer KAREL V, die toen in Spanje was. De edelman verzekerde de Koningin, dat hij zelf dit zeemonster gezien had, toen het na een hevigen storm door de golven op het strand werd geworpen; hij noemde de plaats *Diezum*, in de nabijheid der stad *Denelopoch*."

Behalve het meer uitvoerige, meer natuurhistorische van deze beschrijving, moet ons hier de omstandigheid treffen, dat, volgens den Deenschen edelman, het dier door storm op het strand geworpen en niet in zee gevangen is. En ik houd het er voor dat het veiliger is aan dien edelman, die het dier zelf gezien had, geloof te schenken, dan aan schrijvers die veertig en meer dan veertig jaren later schreven en alles uit de tweede of derde hand hadden. — *Diezum* is niets dan het Hoogduitsch *die Sund*; de stad *den Elleboog*, gelijk Malmö te dien tijd bij de Noord-Duitschers inderdaad heette, kon in een fransch oor licht klinken als *Denelopoch*. Dat RONDELET het voorval in Noorwegen plaatst, kan niet verwonderen, wanneer men nagaat dat de zuidelijke Europeeërs nog heden Denemarken, Zweden en Noorwegen voor zoo wat 't zelfde land houden.

RONDELET had bij een Duitschen arts te Rome nog eene andere afbeelding van hetzelfde voorwerp gezien, die echter in menigerlei opzicht van de zijne zeer afweek. "Ik voor mij geloof," dus vervolgde hij, "dat de teekenaars het eene en het andere meer er hebben bijgevoegd om de zaak des te verwonderlijker te maken. Ik wil gaarne gelooven dat dit zeedier op die wijze overeenkomst met een mensch heeft gehad, zooals een deel van den kop van een kikvorsch op een menschenhoofd gelijk, en voorts in zoo verre, als beneden den kop aan beide zijden eenige breede deelen waren, gelijkende op de schouderbladen van den mensch en beweegbaar door spieren, wier omtrek naar dien van een monnikskap geleek; evenals wij zelve eene spier bezitten, die met zijn wederpaar zeer veel van een monnikskap heeft. Bovendien geloof ik dat het niet met schubben, maar met eene harde en rimpelige huid is bekleed geweest."

Men ziet dat reeds RONDELET den zoogenaamden zeemonnik tamelijk begint uit te kleeden. Op eene andere wijze spreekt daarover de als

reiziger zeer bekende PIERRE BELON, geneesheer te Mans, in zijn boek over de visschen ¹. Hij doet dit op de volgende wijze, waaruit, even als uit zijne hierbij (bl. 131) gevoegde afbeelding, blijkt, dat hij nog andere bronnen gebruikt heeft dan die van RONDELET.

“Dat men,” dus schrijft hij, “in zekere streken werkelijk zeemonsters vindt, van het aanzien als de bovenstaande afbeelding, b. v. de Nereïden, Najaden en den zoogenaamden Poolschen Bisschop van onzen tijd, geloof ik lichtelijk, voor zoover het waar is, wat men verhaalt van den monnikvisch, die in Noorwegen gevonden werd in de streek, die men *Diezunt* noemt, bij de stad *Den Elopoch*, en van welks gedaante de genoemde figuur een denkbeeld geeft. Men bericht, dat het dier slechts drie dagen leefde, en behalve eenige diepe zuchten, die de hoogste bedroefdheid en zorg uitdrukten, geen geluid van zich gaf. Uit alles wat hier is aangevoerd en waarvan ik uit schriftelijke en mondelinge getuigenissen volkomen verzekering kan geven, kunnen wij gemakkelijk begrijpen, wat de natuur in staat is te vormen, zelfs wanneer zij slechts speelt.”

In het vierde deel van het werk over de dieren ² van CONRAD GESNER, geneesheer te Zürich, vindt men ook den zeemonnik behandeld volgens RONDELET en met de afbeelding van dezen. GESNER verhaalt echter nog eene andere teekening van hetzelfde dier te hebben gezien, in bezit van den Meissner dichter GEORGE FABRICIUS, en nog eene derde gedrukte duitische prent er van met duitische rijmen er bij. De beschrijving komt overigens op eenige kleinigheden na met die van RONDELET overeen. Opmerking verdient het echter dat, volgens de rijmpjes op de gedrukte prent, het aangezicht van den zeemonnik zwart was, als van een neger, — dat volgens de teekening van FABRICIUS het lijf met roode en zwarte stippen en vlekken bezaaid was, — en dat, volgens GESNER, de zeemonnik niet begraven, maar gedroogd en als eene zeldzaamheid bewaard is gebleven.

Tot dusver de berichten over den zeemonnik. Vraagt men nu welk dier het geweest is, dan kunnen wij met den deenschen hoogleeraar STEENSTRUP met tamelijke veiligheid antwoorden: “een zeer groote inktvisch!”

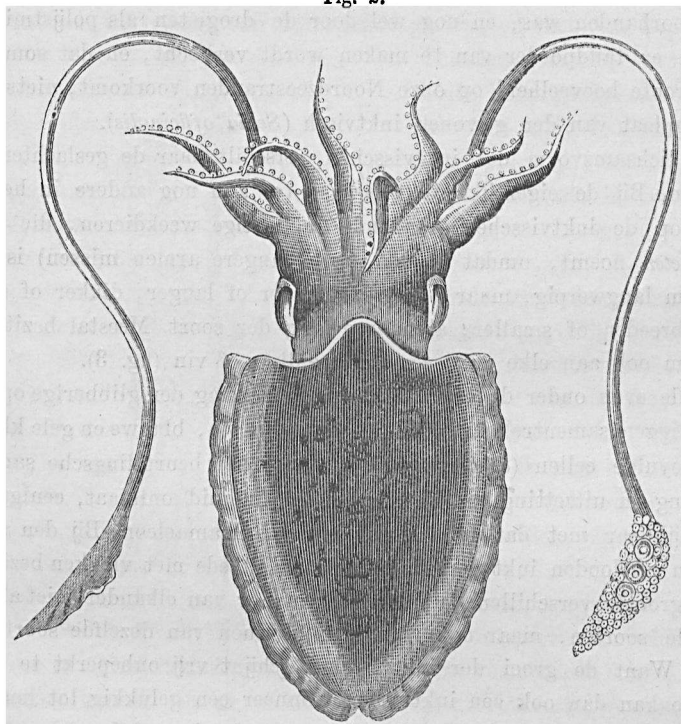
De inktvisschen behooren tot de klasse der koppootige weekdieren

¹ *La nature et diversité des Poissons*. Paris 1555, 12° obl.

² *Historia animalium*. Tiguri et Francof. 1551—1587; 5 vol. f°.

(*Mollusca cephalopoda*), dat zijn weekdieren, die aan den kop, rondom de mondopening, van een zeker aantal vangarmen zijn voorzien. De gewone inktvisschen (fig. 2) bezitten tien van die vangarmen, waarvan twee veel langer dan de overigen zijn. Die armen zijn aan de binnenvlakte, dat is de vlakte met welke zij naar elkander en naar de mondopening gekeerd zijn, bezet met zuignapjes en hoornachtige haakjes; bij de twee langere armen worden deze echter alleen gevonden op het

Fig. 2.

Inktvisch. (*Sepia officinalis*.)

verbreede uiteinde van elken arm. Het lichaam is omgeven van een vrij ruimen zak, den *mantel*, waaruit de kop als uit een kraag uitsteekt. Aan dien kop ziet men twee groote oogen. Binnen den mantel, dus tusschen deze en de buikzijde van het lichaam, liggen de kieuwen, door welke het dier ademt. Meer bijzonderheden aangaande het inwendig samenstel zullen wij hier niet mededeelen, behalve alleen nog dit, dat bij die inktvisschen, die niet, zooals de Nautilus, binnen eene schelp besloten

zijn (en wij hebben hier alleen met deze, de naakte inktvisschen te doen), in eene verdubbeling van den mantel aan de rugzijde eene hoorn- of kalkachtige *rugplaat* ligt, — en dat diezelfde naakte inktvisschen binnen hun lichaam een zoogenaamden *inktzak* bezitten, gevuld met een donkerbruin vocht, dat zij kunnen uitspuiten en waardoor dan het water in hunne onmiddellijke omgeving troebel en ondoorschijnend wordt. Waarschijnlijk is dit een verdedigingsmiddel. Overigens is het zoogenaamde *zeeschuim* (*os Sepiae*), dat in vroeger tijd in de apotheken voorhanden was, en nog wel door de drogisten als polijstmiddel of om er tandpoeder van te maken wordt verkocht, en dat soms in vrij groote hoeveelheid op onze Noordzeestranden voorkomt, niets dan de rugplaat van den gewonen inktvisch (*Sepia officinalis*).

De lichaamsvorm der inktvisschen verschilt naar de geslachten en soorten. Bij de eigenlijke inktvisschen (er zijn nog andere in hoofdzaak op de inktvisschen gelijkende koppootige weekdieren, die men *Achtvoeten* noemt, omdat zij de twee langere armen missen) is het lichaam langwerpig, maar overigens korter of langer, dikker of dunner, breeder of smaller; al naar gelang der soort. Meestal bezit het lichaam ook aan elke zijde eene uitbreiding of vin (fig. 3).

In de even onder de oppervlakte gelegene laag der glibberige opperhuid liggen samentrekbare, met roode, violette, blauwe en gele kleurstof gevulde cellen (*chromatophoren*), door wier beurtelingsche samentrekking en uitzetting een kleurenspeel in de huid ontstaat, eenigszins vergelijkbaar met dat in de huid van den Chamaeleon. Bij den stervenden of dooden inktvisch is het lichaam steeds met vlekken bezaaid.

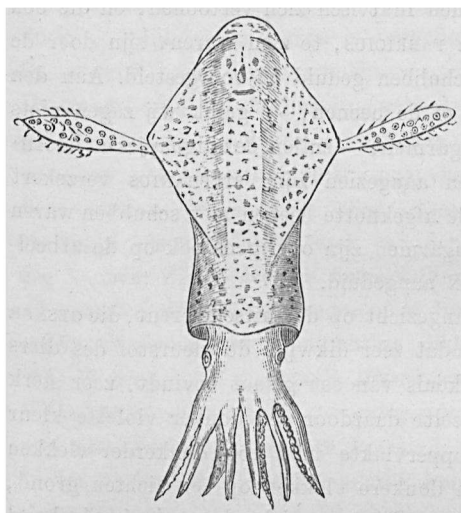
In grootte verschillen de inktvisschen zeer van elkander, niet alleen wat de soorten, maar ook wat de individuen van dezelfde soort betreft. Want de groei der inktvisschen schijnt vrij onbepaald te zijn, en zoo kan dan ook een inktvisch, wanneer een gelukkig lot hem er voor bewaart om door andere zeedieren verslonden of door de zee op het strand geworpen te worden, eene zeer aanzienlijke grootte bereiken. "Zelfs", zegt HARTING ¹, "wanneer men vroegere sprookjes buitensluit, zooals die van den Noorweegschen Kraken, die zich, volgens het daaromtrent door OLAUS MAGNUS medegedeelde verhaal, dat bij de Noorweegsche visschers in omloop was, als een voorgebergte van een

¹ *Leerboek van de grondbeginselen der Dierkunde*, derde deel, 1^e afd., 4^e stuk, bladz. 750.

half uur lengte in zee zoude uitstrekken, en van den Reuzen-polypus¹, die volgens MONTFORT een geheel schip met zijne vangarmen in den grond trok, blijft er toch nog een genoegzaam getal volkomen te vertrouwen waarnemingen over, die met zekerheid bewijzen, dat er van tijd tot tijd individu's van eene zeer aanmerkelijke grootte voorkomen, d. i. die twee, drie en zelfs meer meters lang zijn."

Laten wij nu, onder het geleide van STEENSTRUP, zulk een op het strand geworpen inktvisch met den zeemonnik vergelijken. Onze figuur 3

Fig. 3.

Inktvisch, van de rugzijde gezien.

vertoont een inktvisch, van de rugzijde gezien, en met den kop naar beneden gekeerd, terwijl de beide lange vangarmen onder het dier tegen den buik aanliggen (gelijk dat meestal met gestrande inktvisschen het geval is) en dus niet zichtbaar zijn, behalve de breede uiteinden, die even beneden (eigenlijk boven) de spitsen der zoogenaamde vinnen voor den dag komen.

Van boven (eens voor goed herhaal ik nog dat dit wegens de omgekeerde houding van het dier, eigenlijk "beneden" is) ziet men eene huidplooi, gevormd door het zich ontmoeten der beide vin-

¹ De oorspronkelijke naam der naakte Cephalopoden is die van Polyphen. Zoo noemden de Ouden die dieren, en nog heeten de fransche visschers ze *Poulpes*. Die naam is later verkeerdelijk op geheel andere wezens toegepast. Men denke hier overigens ook aan den *Pieuvre* in VICTOR HUGO'S *Travailleurs de la Mer*.

onderst gedeelte der monnikspij, waaruit de staart of de afgeknotte beenen staken, niets anders zijn geweest dan het gedeelte des mantels, waaruit de kop met zijn vangarmen uitsteekt. Die kop en de acht vangarmen hebben dan den staart of de beenen voorgesteld, welk laatste te gemakkelijker kan geschied zijn, wanneer de vangarmen door slijk en nat zand in twee bundels aaneen gekleefd waren.

Waar blijven nu echter de schubben in fig. 1? Men merke op dat noch RONDELET, noch BELON, noch GESNER spreekt van een beschubd lichaam; RONDELET betwijfelt zelfs het aanwezig geweest zijn van schubben, hoewel die op zijne afbeelding ook gezien worden. De vlekken, die bij den stervenden of dooden inktvisch zich vertoonen, en die ook op de teekening, in bezit van FABRICIUS, te zien waren, zijn door de fantasie der teekenaars als schubben geduid en voorgesteld. Aan den zoogenaamden breeden staart of de beenen, — gelijk wij zagen niets anders dan de acht korte vangarmen, — zullen de zuignapjes en hoornachtige haakjes voor schubben aangezien zijn; STEPHANIUS verzekert zelfs uitdrukkelijk dat alleen de afgeknotte beenen met schubben waren bedekt. De haakjes aan de vangarmen zijn overigens ook op de afbeeldingen van RONDELET en BELON aangeduid.

De zwarte kleur van het aangezicht op de duitsche prent, die GESNER zag, levert geen bezwaar, omdat zeer dikwijls de kleurstof des diers juist daar, waar zich de gelijkenis van een gelaat bevindt, zeer sterk is opeen gehoopt en dat gedeelte daardoor een donker violette kleur verkrijgt. En eene donkere oppervlakte met nog donkerder vlekken daarop moest, nog meer dan donkere vlekken op een lichten grond, de verbeelding, dat zich daar een aangezicht bevond, in de hand werken.

Dat de Zeemonnik, zooals BELON schrijft, drie dagen geleefd heeft, is niets bijzonders; levend aangespoelde inktvisschen leven op het strand niet zelden zoo lang en langer. De zuchten, die het dier, almede volgens BELON, zoude geslaakt hebben, kunnen alleen in de verbeelding der aanwezigen hebben bestaan, of het gevolg zijn geweest van de spiersamentrekkingen des mantels, wanneer het dier pogde adem te halen, waarbij dan de lucht in en uit de kieuwholte werd gedreven.

Overigens merkt STEENSTRUP terecht aan, dat de inktvisschen niet zulke bij iedereen gemeenzaam bekende dieren zijn, — dat zij doorgaans op hen, die ze voor 't eerst zien, een vreemden indruk maken, en het daarom, ook in aanmerking genomen het tijdstip der gebeurtenis,

toen men veel meer dan thans aan zeemonsters en fabelachtige zeedieren hechtte, niet zóó te verwonderen is dat men een inktvisch voor een soort van zeemensch heeft aangezien. Bovendien behoeft die inktvisch ook juist niet zoo een te zijn geweest, als in fig. 3 is afgebeeld. Deze heeft reeds een anderen vorm dan de door fig. 2 voorgestelde, welke laatste voorzeker niet zoo gemakkelijk als de eerste (een zoogenaamde pijl-inktvisch) voor een zeemonnik zou gehouden zijn. Het kan zeer wel wezen, dat de te Malmö gestrande van een vorm was, die nog meer aanleiding tot misvatting gaf, dan onze figuur toelaat. — En wat de grootte van drie ellen aangaat, ofschoon de gewone inktvisschen gewoonlijk slechts $1\frac{1}{2}$ tot 2 voet lang worden, zoo is daarin, gelijk reeds boven is aangeduid, geen moeielijkheid gelegen. STEENSTRUP bezat den hoornachtigen snavel van een inktvisch, die in December 1853 bij Aalbek in Jutland aan het strand van het Kattegat aanspoelde, en die zoo groot was, dat de mondholte den omvang van een gebalde mans-vuist moet hebben gehad. De visschers, die hem vonden, waren over zijne grootte verbaasd, maar tevens zeer verheugd, daar zij het vleesch van den inktvisch als een voortreffelijk aas kennen. Zij verdeelden dus het dier onder elkander en ieder voerde zijn aandeel op een kruiwagen naar huis.

Die overigens over reusachtige inktvisschen meer wil weten, verwijs ik naar Prof. HARTING'S *Description de quelques fragments de deux Céphalopodes gigantesques*, — uitgegeven door de Koninklijke Akademie van Wetenschappen, te Amsterdam 1860 ¹.

Het verhaal van den Zeemonnik komt dus allerwaarschijnlijkst ten slotte hierop neer. — In 1550 werd een inktvisch van kolossale grootte, zooals menschelijke oogen wellicht nauwelijks eens gedurende eene eeuw te aanschouwen krijgen, door de golven op het strand bij Malmö

¹ In den loop der laatste jaren is herhaaldelijk gewag gemaakt van zeer groote, deels reusachtige Cephalopoden, in de zee bij Newfoundland, in die bij Japan en elders. Zie eenige gevallen in het Bijblad, Jaargang 1868, bl. 54; 1874, bl. 23; 1876, bl. 15, 36, 53; 1877, bl. 14; 1878, bl. 30. In het laatste dezer voorbeelden was een Indiaansche vrouw verdrongen gevonden in de armen van een reusachtigen Octopus. Dezer dagen vermeldden de dagbladen, dat een der duikers die in de Tay werkzaam zijn aan het opzoeken der lijken van de ongelukkige reizigers, die met de brug en den spoor-trein in de diepte zijn gestort, door een grooten Octopus werd gegrepen, waarvan het hem wel gelukte zich te bevrijden, maar waarvan hij een brokstuk van een der armen mede boven bracht.

geworpen, of wel door visschers gevangen en op het strand gebracht. Daar liggende werd het dier door een groot aantal menschen met verbazing beschouwd, en men vond dat het, zooals het daar lag, veel op een monnik geleek. Door meer dan een werd het afgeteekend, en de wijze waarop men het beschouwde en opvatte oefende natuurlijk op de wijze, waarop men het teekende, veel invloed uit. Daar een streepje of vlekje meer, hier eene kleinigheid, die in 't voorwerp zelf slechts even aangeduid was, met wat sterker trekken en duidelijker voorgesteld, — en de inktvisch werd onder de handen der teekenaars — wellicht niet eens zeer bedrevene teekenaars — een werkelijke monnik. Koning CHRISTIAAN liet het dier begraven, om de praatjes over dat "teeken" spoedig tot stilzwijgen te brengen, — of hij liet het bewaren, maar tevens uitstrooien dat het begraven was.

Van den *Zeebisschop*, door eenige schrijvers van vroegeren tijd, onder anderen door BELON, vermeld, en waarvan ik mij herinner in mijne jeugd eene kleine afbeelding te hebben gezien, kan ik niets mededeelen.